

Τι είναι η Τεχνητή Νοημοσύνη;

Καθηγητής Ιωάννης Πήτας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

pit@csd.auth.gr

www.aiia.csd.auth.gr

Version 1.2

Γιατί αυτή τη διάλεξη;

Εκμάθηση βασικών εννοιών Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) σε 1 ώρα.

- Δεν απαιτούνται ειδικές γνώσεις ούτε Μαθηματικά.

Ερωτήσεις που θα πρέπει ΕΣΕΙΣ να απαντήσετε:

- Πώς μπορώ να χρησιμοποιήσω την TN για να βελτιώσω την επιχείρησή μου;
- Θα χάσω την δουλειά μου από την TN;
- Μπορούν οι μηχανές να γίνουν πιο έξυπνες από τους ανθρώπους;
- Θα πρέπει να φοβόμαστε τις μηχανές;
- **Τελικά η TN είναι ευλογία ή κατάρα;**

Τι είναι η Τεχνητή Νοημοσύνη;

- **Επιστήμη και Μηχανική Τεχνητής Νοημοσύνης** είναι η διεπιστημονική μελέτη και κατασκευή **τεχνητών υπολογιστικών συστημάτων** που μιμούνται ή/και ξεπερνούν την **ανθρώπινη νοημοσύνη** στην ανάλυση πληροφοριών και την **ανθρώπινη αλληλεπίδραση** με τον υπόλοιπο κόσμο.
- Βασικοί κλάδοι της είναι:
  - **Κλασική (Συμβολική) Τεχνητή Νοημοσύνη (TN)**
  - **Μηχανική Μάθηση (MM).**

Εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη

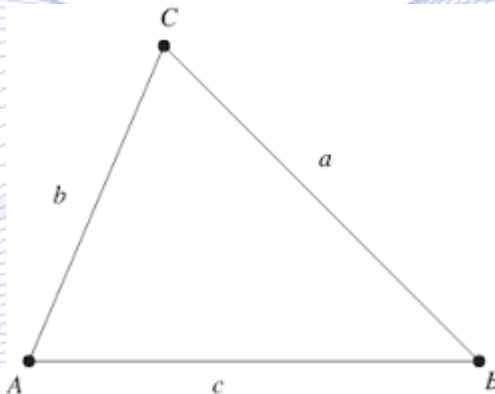

- Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη
- Δεδομένα
- Μηχανική Μάθηση
  - Ομαδοποίηση
  - Ταξινόμηση
  - Νευρωνικά Δίκτυα
- Υπολογιστική Όραση
- Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας
- Γενεσιακή Τεχνητή Νοημοσύνη
- Γνώση
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Περιβάλλον

Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη

Έννοιες και ιδέες.

- Οι έννοιες είναι συγκεκριμένες νοητικές κατασκευές που κατοικούν στο νου μας (εγκέφαλο;) και αναπαριστούν ιδέες.
- Παραδείγματα: «Τρίγωνο», «Ελευθερία», «Αγάπη».
- **Ορισμός μιας έννοιας:** Το τρίγωνο αποτελείται από τρία σημεία συνδεδεμένα με τρία ευθύγραμμα τμήματα.

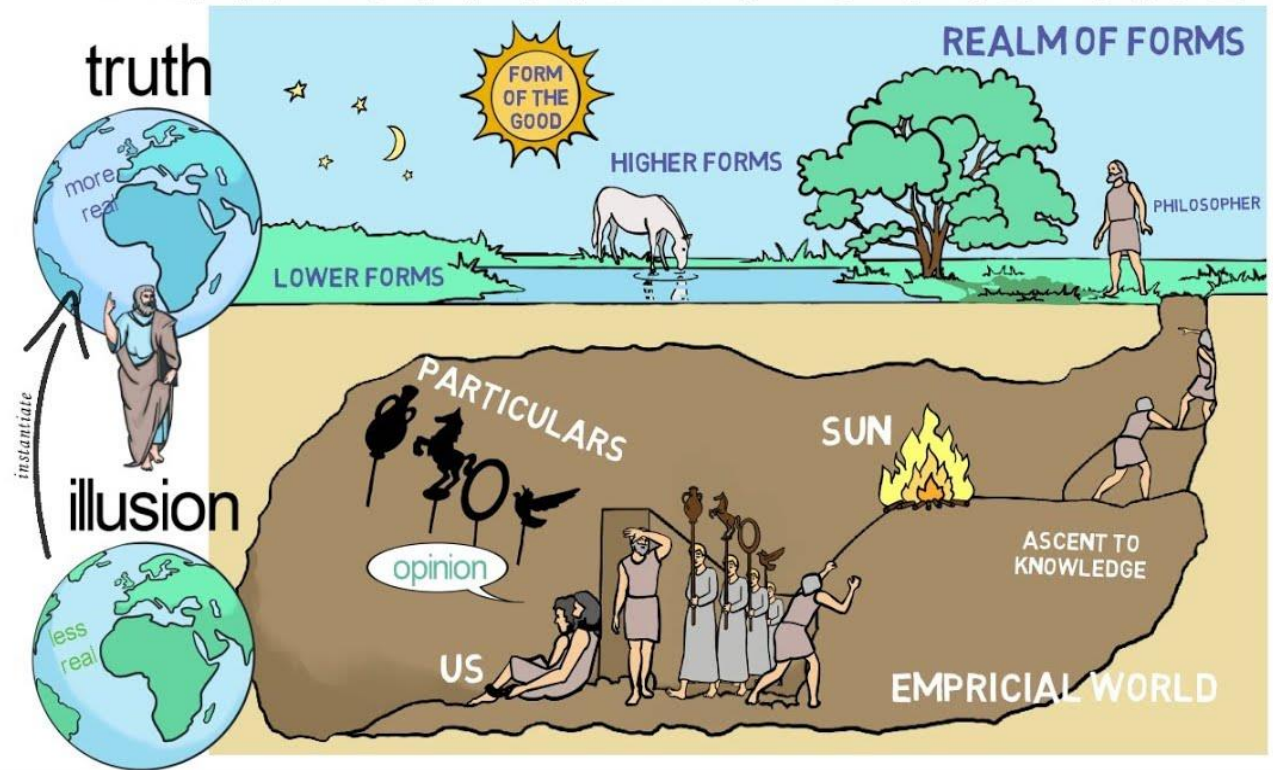
Παράδειγμα τριγώνου.

Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη

Ιδέες στην Φιλοσοφία:

- Η σπηλιά του Πλάτωνα.
- **Ιδεαλισμός:** η πραγματικότητα είναι μια αντανάκλαση ιδεών.
- **Υλισμός:** οι ιδέες είναι απεικονίσεις (σκιές) της ύλης στον εαυτό της (εγκέφαλο).

PLATO'S ANALOGY OF THE CAVE

Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη

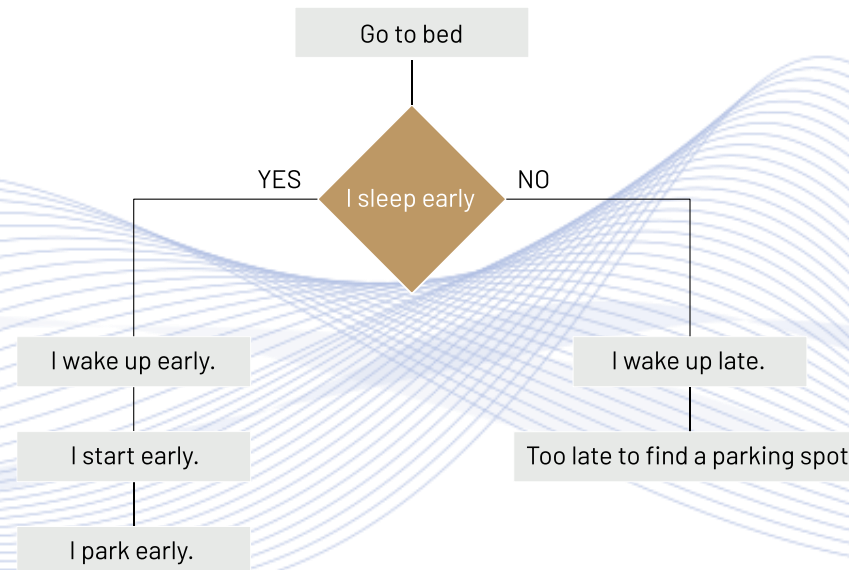
- Η **Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη** αναλύει έννοιες και τις σχέσεις τους μέσω της **λογικής** και της **αναζήτησης**.
- Μιμείται και προσομοιώνει την ανθρώπινη νοημοσύνη (**λογική**).
- Η **νόηση** και η **λογική** είναι από τις πιο σύνθετες εγκεφαλικές λειτουργίες.
- Η **Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη** χρησιμοποιεί την Μαθηματική Λογική.

Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη

- Παραδείγματα:

‘Εάν κάποιος έχει υψηλό πυρετό και βήχα, έχει ίωση.’

‘Αν στρίψω αριστερά, μπορεί να μπω στην αντίθετη λωρίδα.’

• **Η Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη δεν απέδωσε!**

Εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη

- Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη
- **Δεδομένα**
- Μηχανική Μάθηση
  - Ομαδοποίηση
  - Ταξινόμηση
  - Νευρωνικά Δίκτυα
- Υπολογιστική Όραση
- Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας
- Γενεσιακή Τεχνητή Νοημοσύνη
- Γνώση
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Περιβάλλον

Δεδομένα

Δεδομένα: μετρούμενες ποσότητες σχετιζόμενες με τη φύση ή/και τις ανθρώπινες δραστηριότητες.

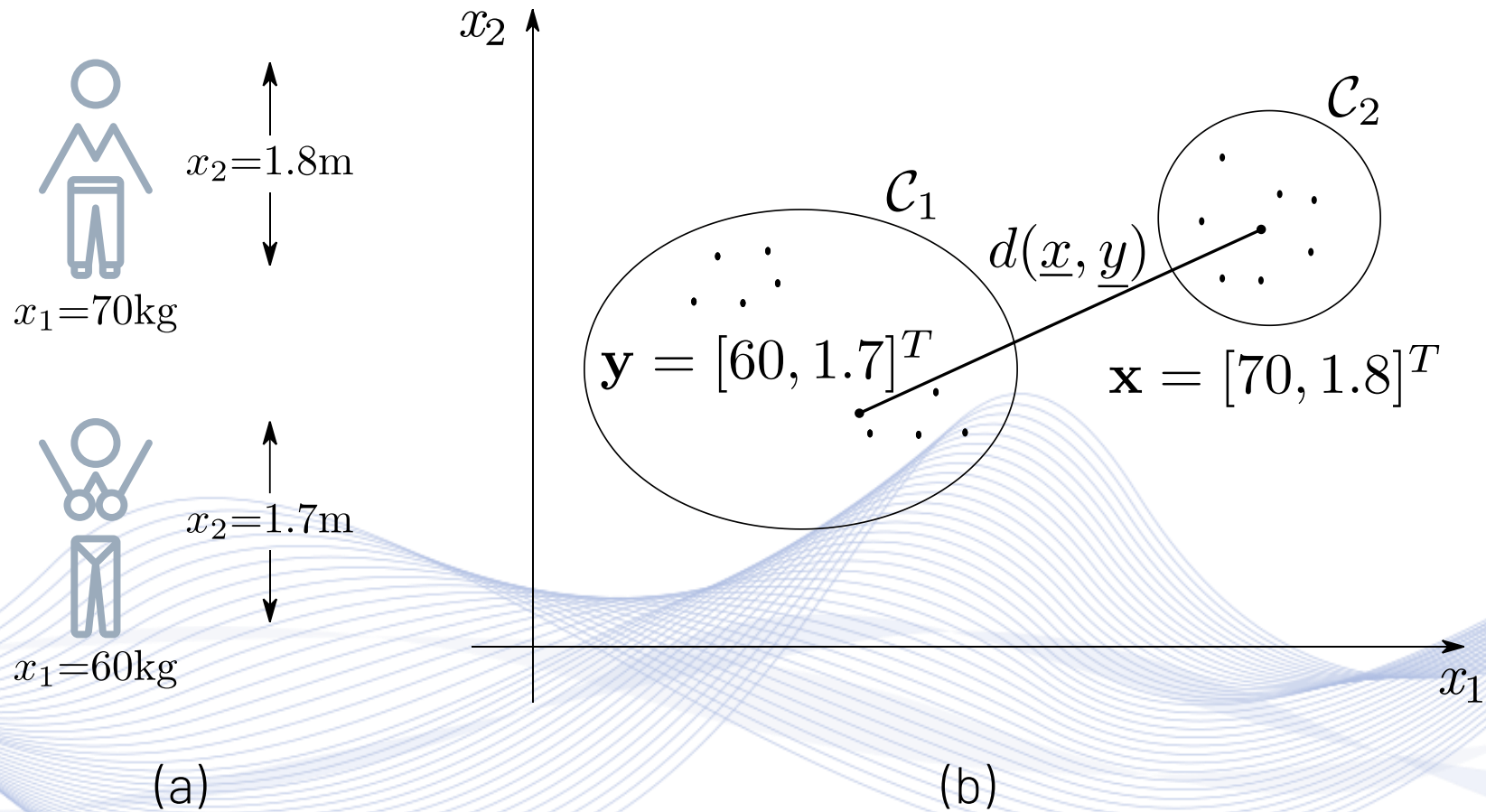
- **Τα δεδομένα είναι κυρίως αριθμοί** που αντιπροσωπεύουν γνωρίσματα αντικειμένου (χαρακτηριστικά) .
- **Μονάδα μέτρησης: bits.**
- **Τα δεδομένα μπορούν να οργανωθούν σε διανύσματα.**

Δεδομένα

Μετρώντας *χαρακτηριστικά αντικειμένων*: [ύψος, βάρος] ανδρών και γυναικών.

Δεδομένα

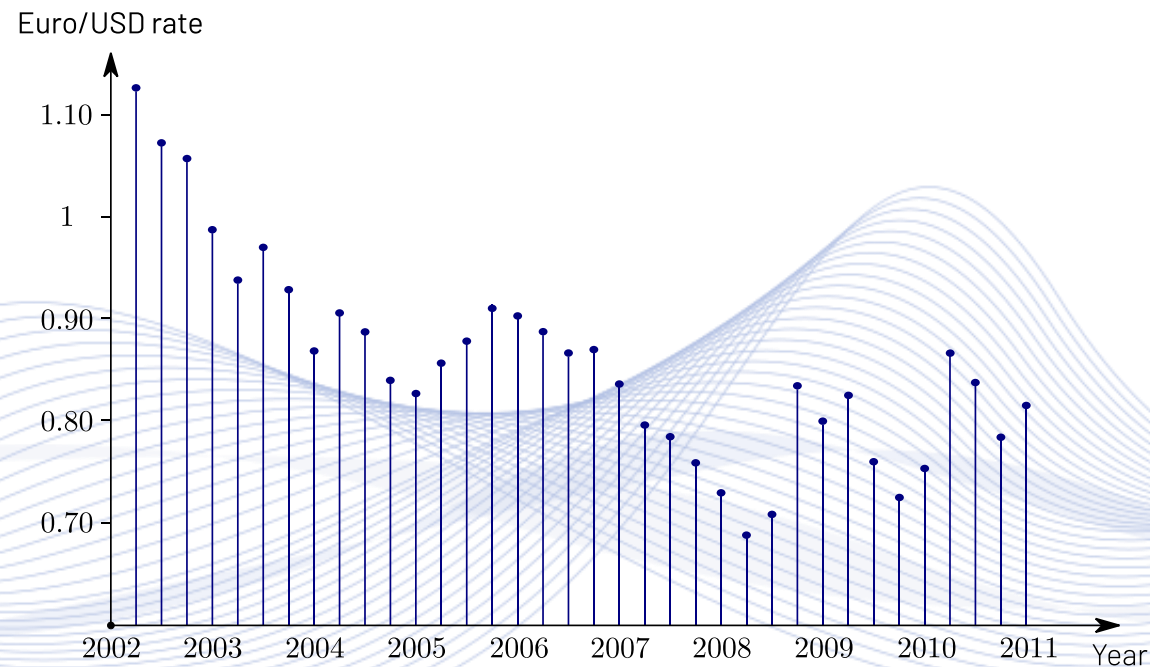

Μετρήσεις σε άνδρες και γυναίκες: διάνυσμα [ύψος, βάρος].

Δεδομένα

Σήματα $y = f(t)$: φωνή, οικονομικές **χρονοσειρές** κλπ.

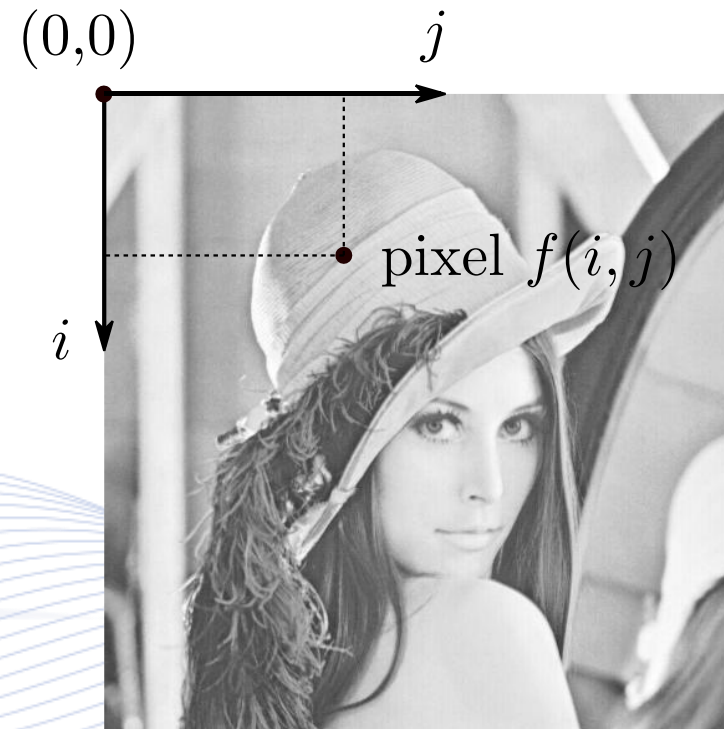
- Στα Μαθηματικά ονομάζονται **συναρτήσεις**.

Χρονοσειρά ισοτιμίας ευρώ/δολαρίου ΗΠΑ.

Δεδομένα

Ψηφιακές εικόνες: Πίνακας εικονοστοιχείων (pixels).

Κάθε εικόνα μπορεί να έχει πολλά εκατομμύρια pixel!

Δεδομένα

Μετά την εξαγωγή των χαρακτηριστικών αντικειμένου/εικόνας/σήματος (δεδομένα):

- Μπορεί να γίνει ανάλυση δεδομένων.
- **Απαιτούνται Μαθηματικά και Πληροφορική.**
- Η Μηχανική Μάθηση είναι εφαρμοσμένη Στατιστική, Λογισμός και Προγραμματισμός.
- Μπορούμε να επικεντρωθούμε στα δεδομένα και να αγνοήσουμε τον πραγματικό κόσμο.
- **Οι επιστήμες μαθηματοποιούνται όλο και περισσότερο.**
- Υψηλός αντίκτυπος στις παραδοσιακές επιστήμες και την ιατρική.

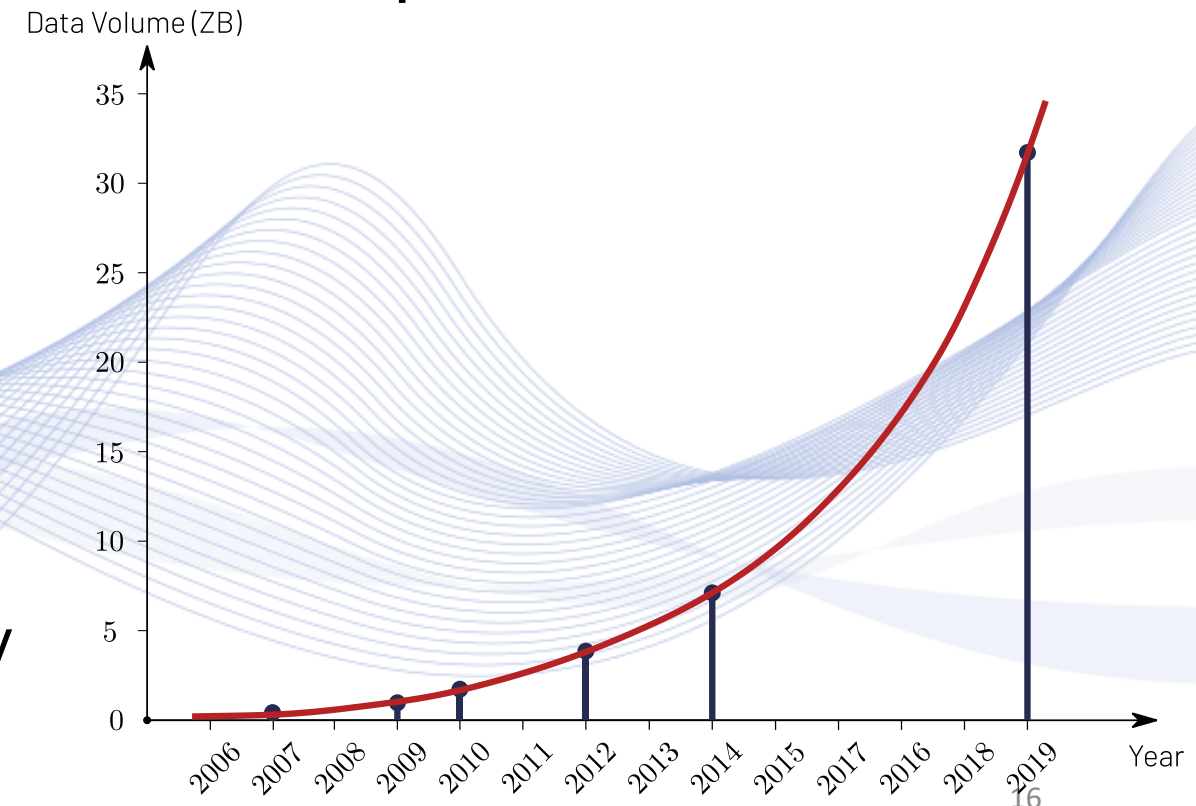
Δεδομένα

Εκθετική αύξηση δεδομένων:

- Πολλαπλασιασμός των αισθητήρων μετρήσεων.
- Αναλυτική καταγραφή της φύσης και του ανθρώπου.
- Αυτόματες μετρήσεις.

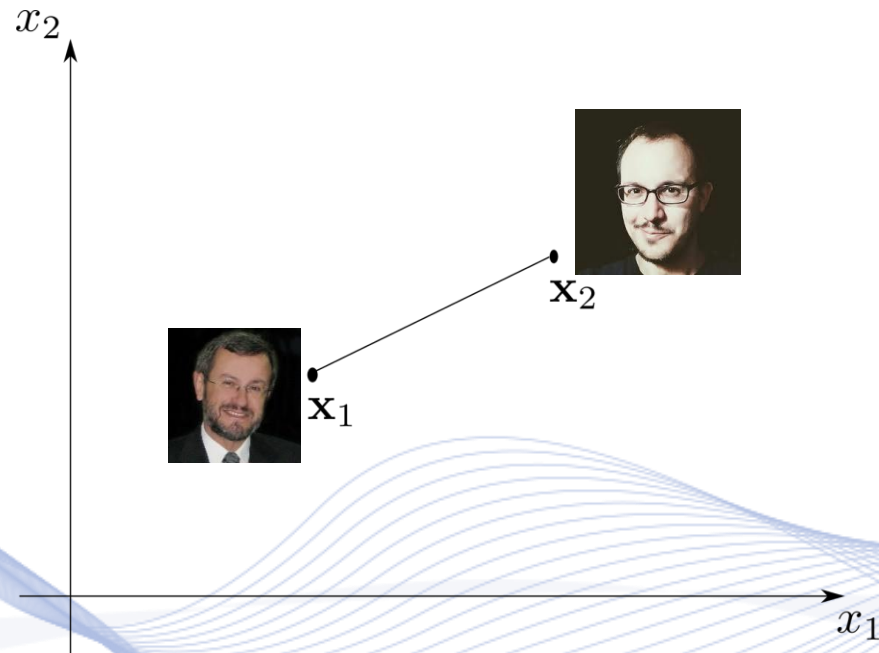
Η ανάλυση μεγάλων δεδομένων είναι αδύνατη χωρίς την TN.

Αύξηση όγκου δεδομένων την τελευταία δεκαετία.

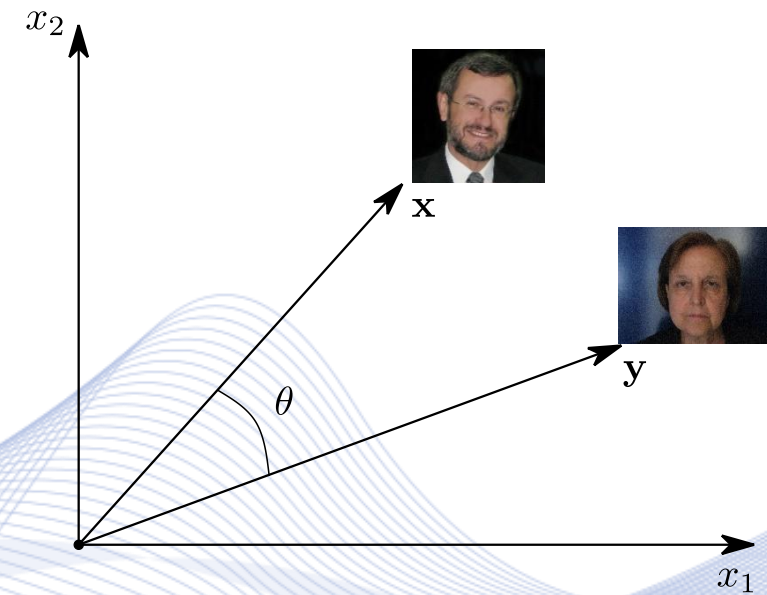

Δεδομένα

Απόσταση μεταξύ δύο εικόνων.

Ομοιότητα μεταξύ δύο ατόμων.

Εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη

- Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη
- Δεδομένα
- **Μηχανική Μάθηση**
  - **Ομαδοποίηση**
  - Ταξινόμηση
  - Νευρωνικά Δίκτυα
- Υπολογιστική Όραση
- Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας
- Γενεσιακή Τεχνητή Νοημοσύνη
- Γνώση
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Περιβάλλον

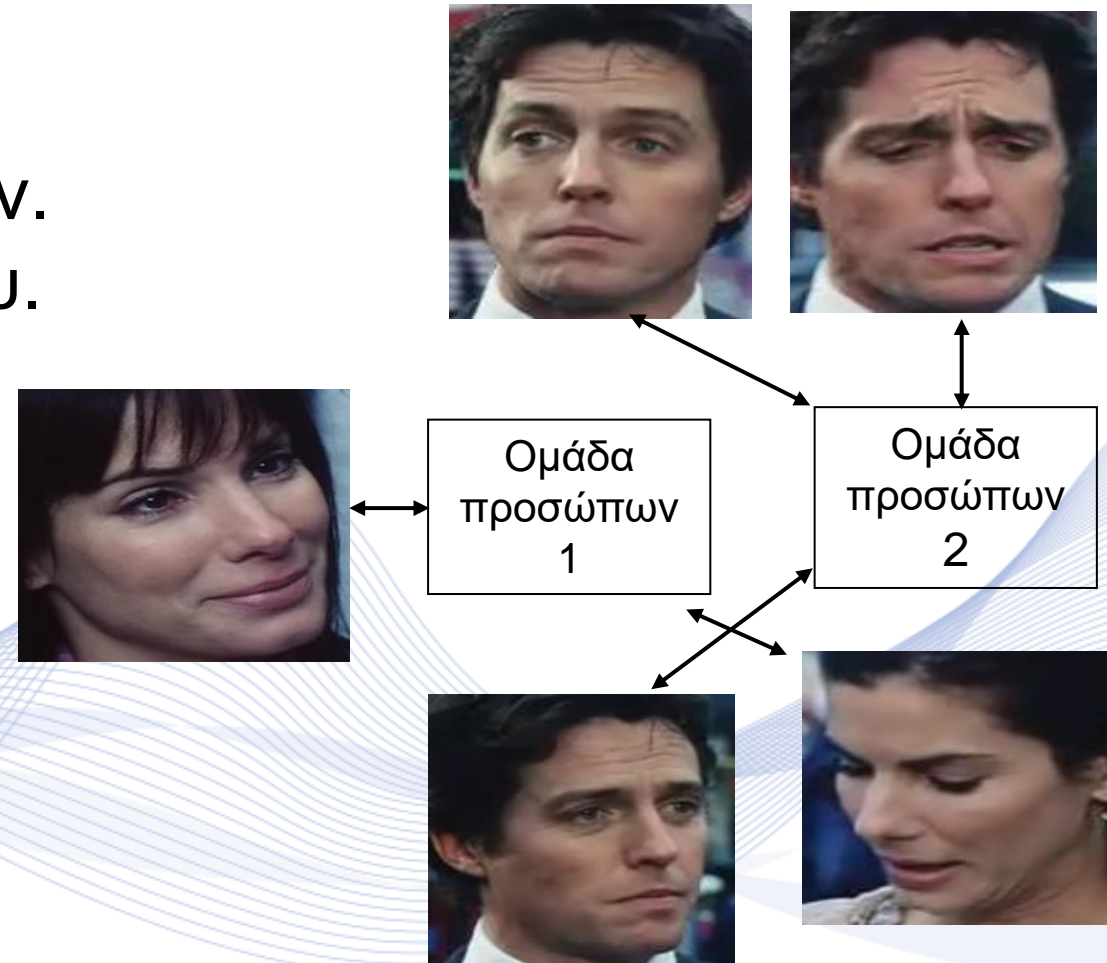
Ομαδοποίηση Δεδομένων

Ομαδοποίηση εικόνων προσώπου:

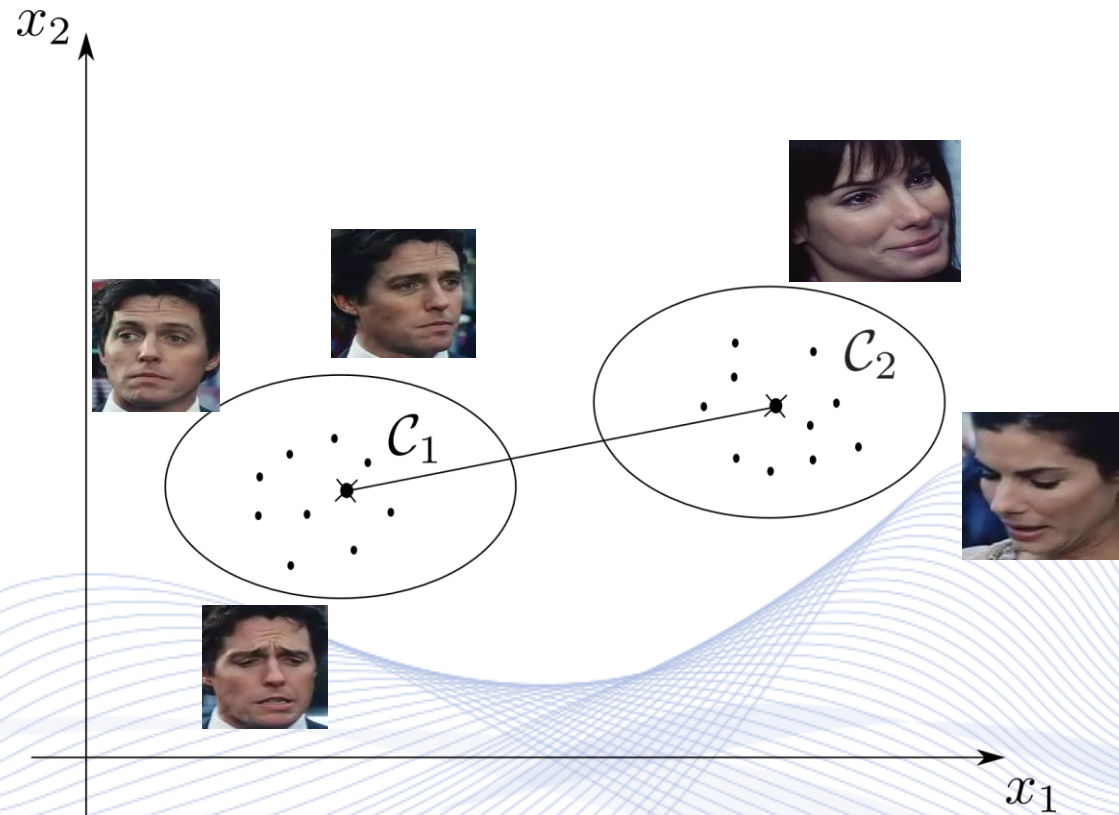
- **Είσοδος:** πολλές εικόνες προσώπων.
- **Έξοδος:** ομάδες εικόνων προσώπου.
- **Εκμάθηση χωρίς επίβλεψη.**

Εφαρμογές:

- Βιομετρία
- Ανάλυση ιατρικών δεδομένων.
- Ανάλυση εικόνας και βίντεο.

Ομαδοποίηση Δεδομένων

Διαμερισμός συνόλων. Οι ομάδες δεδομένων θα πρέπει να είναι:

α) ομοιογενείς και β) απομακρυσμένες μεταξύ τους.

Ομαδοποίηση Δεδομένων

Η ομαδοποίηση δεδομένων προσφέρει:

- Περιγραφή της γεωμετρίας των δεδομένων.
- Οπτικοποίηση δεδομένων.
- **Αφαιρετική περιγραφή.**
- **Συμπύεση δεδομένων.**

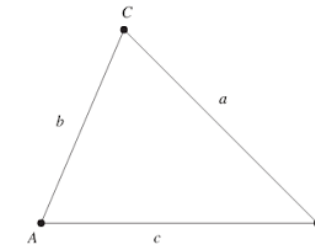

Ομαδοποίηση Δεδομένων

- **Αφαιρετική Σκέψη. Αντίληψη έννοιας**

Παραδείγματα τριγώνου.

Έννοια 'τρίγωνο'.

- **Αφαιρετική περιγραφή και Γενίκευση:**
  - Απλοποίηση και συμπίεση δεδομένων.

Εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη

- Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη
- Δεδομένα
- **Μηχανική Μάθηση**
  - Ομαδοποίηση
  - Ταξινόμηση
  - Νευρωνικά Δίκτυα
- Υπολογιστική Όραση
- Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας
- Γενεσιακή Τεχνητή Νοημοσύνη
- Γνώση
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Περιβάλλον

Ταξινόμηση

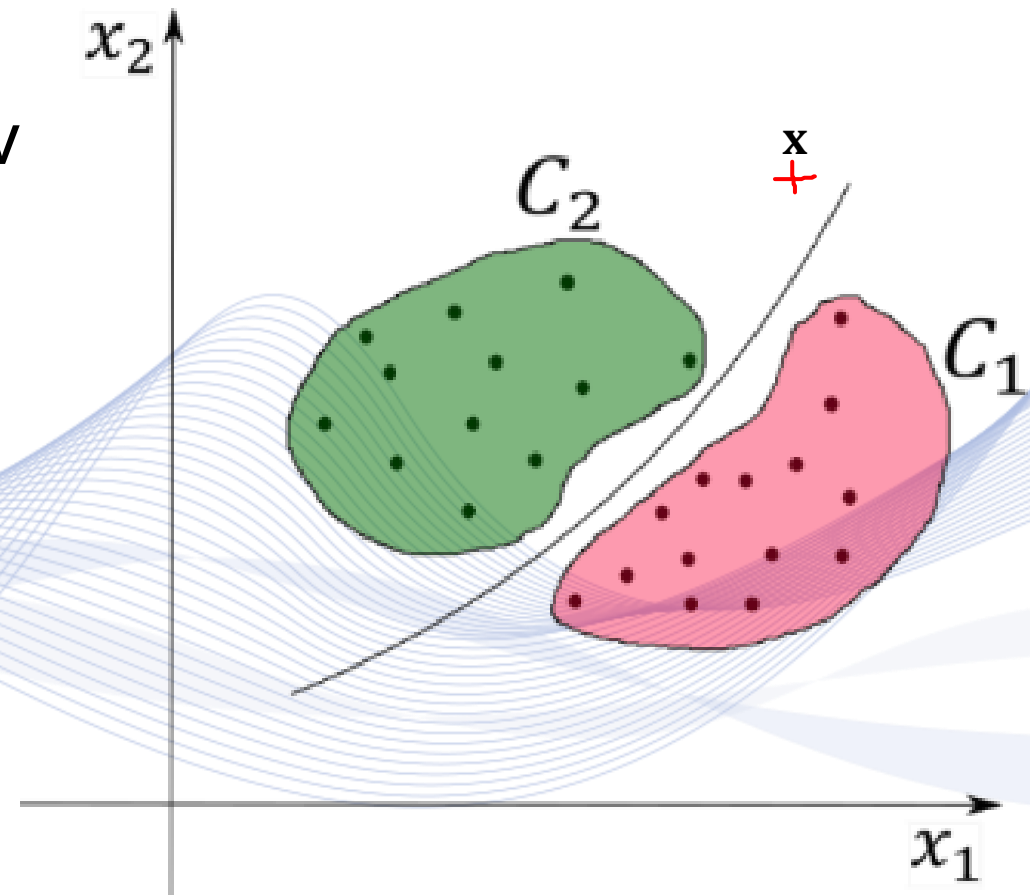
Επιβλεπόμενη Μηχανική Μάθηση.

Θεωρία λήψης αποφάσεων:

- Το αντικείμενο x ανήκει στην κατηγορία C_1 ή την C_2 ?
- Π.χ. 'αυτοκίνητο' ή 'πεζός';

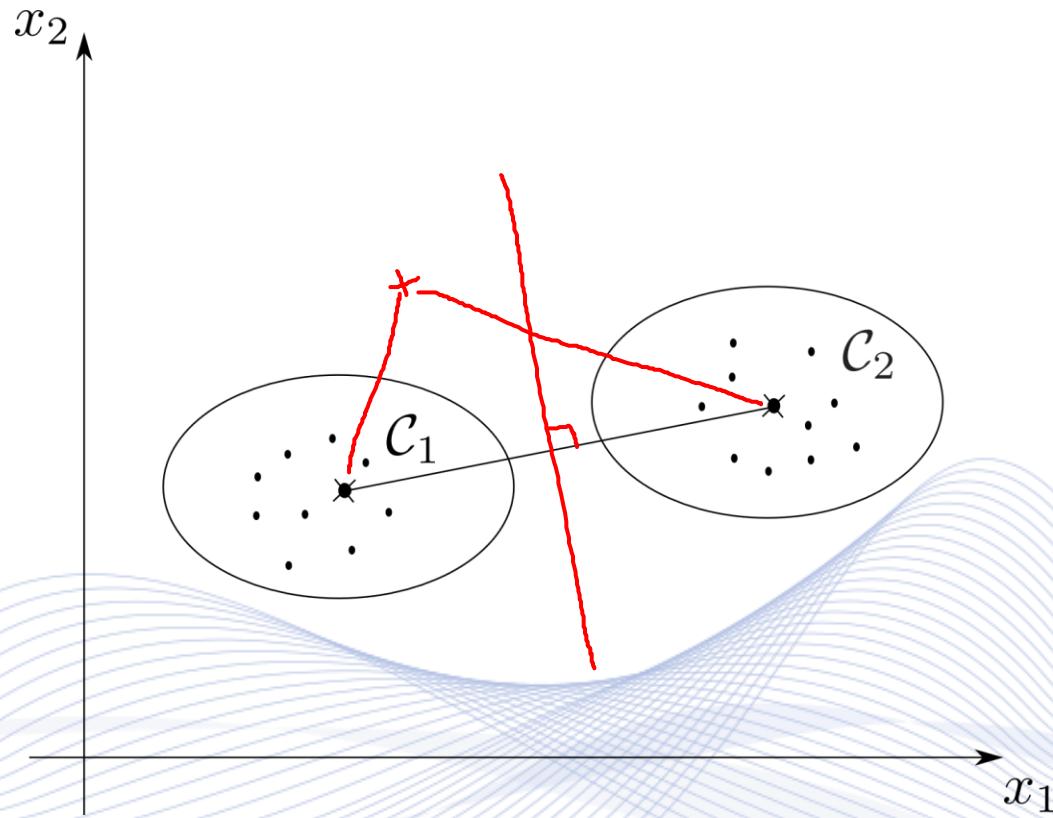
Εφαρμογές

- Αυτόνομα οχήματα.
- Ιατρικές διαγνώσεις.

Ταξινόμηση

Ταξινόμηση βάσει απόστασης: Μεσοκάθετος!

Ταξινόμηση

2D νευρώνας perceptron. Ταξινόμηση ανδρών και γυναικών χρησιμοποιώντας:

- x_1, x_2 : βάρος, ύψος

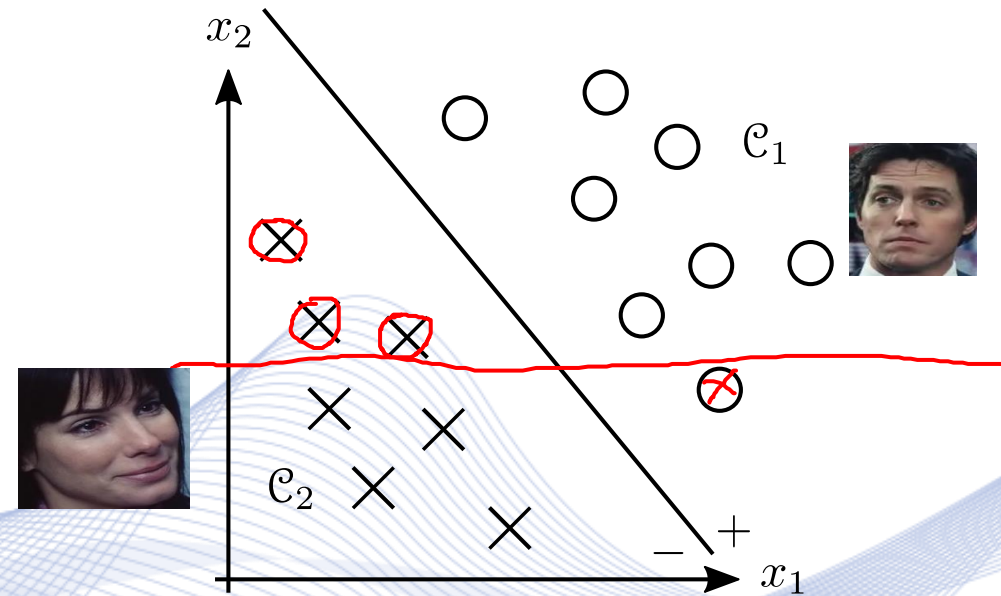
Γραμμή απόφασης:

$$w_1x_1 + w_2x_2 + b > 0.$$

Τέσσερα λάθη!

Πρόβλημα βελτιστοποίησης:

- Ελαχιστοποίηση σφαλμάτων!

Ταξινόμηση

2D νευρώνας perceptron. Ταξινόμηση ανδρών και γυναικών χρησιμοποιώντας:

- x_1, x_2 : βάρος, ύψος

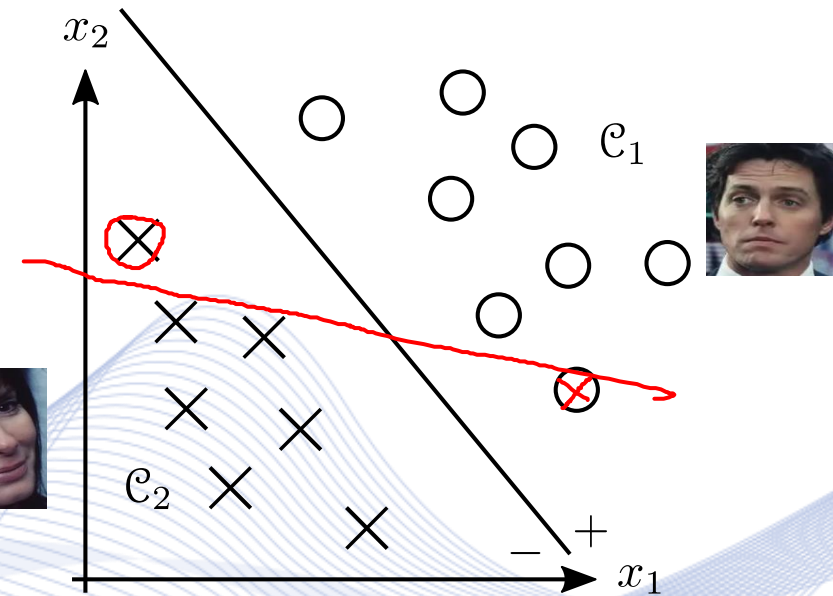
Γραμμή απόφασης:

$$w_1x_1 + w_2x_2 + b > 0.$$

Δύο λάθη!

Πρόβλημα βελτιστοποίησης:

- Ελαχιστοποίηση σφαλμάτων!

Ταξινόμηση

2D νευρώνας perceptron. Ταξινόμηση ανδρών και γυναικών χρησιμοποιώντας:

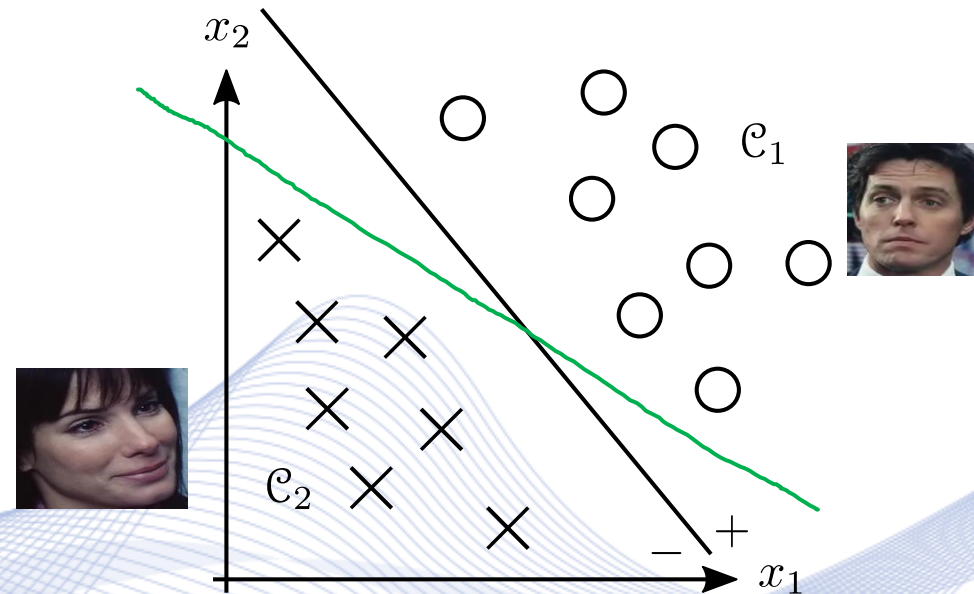
- x_1, x_2 : βάρος, ύψος

Γραμμή απόφασης:

$$x_1 + 29x_2 - 50 > 0.$$

Κανένα λάθος!

Βέλτιστη λύση!

Εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη

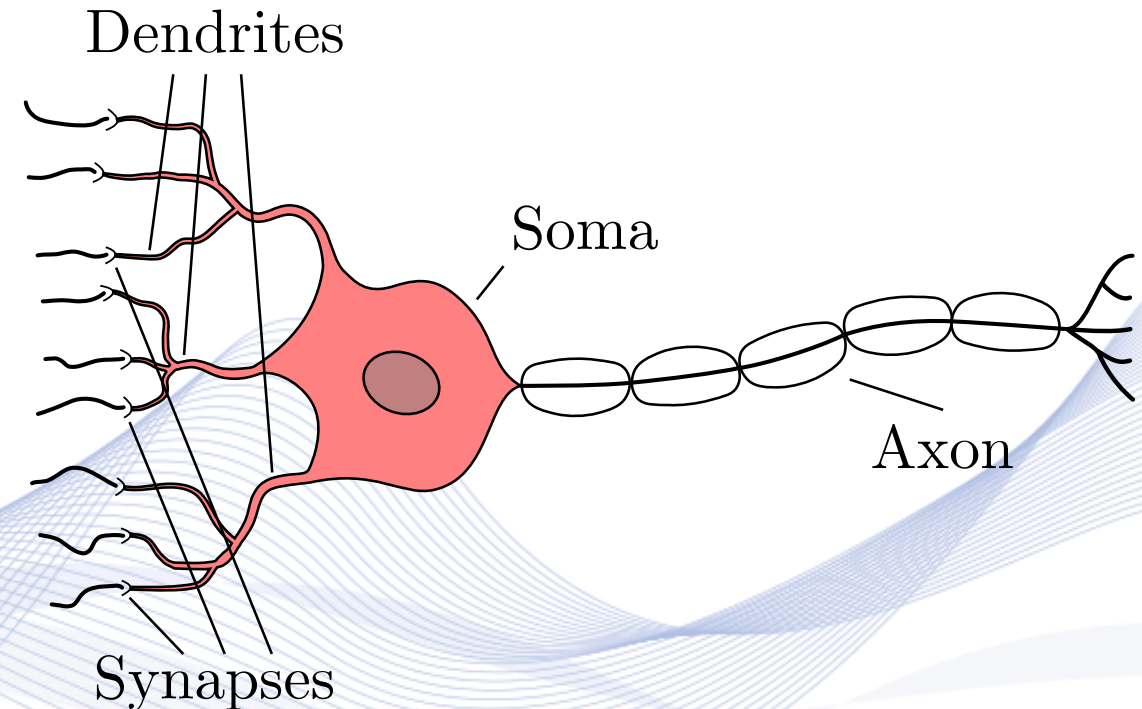

- Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη
- Δεδομένα
- **Μηχανική Μάθηση**
  - Ομαδοποίηση
  - Ταξινόμηση
  - **Νευρωνικά Δίκτυα**
- Υπολογιστική Όραση
- Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας
- Γενεσιακή Τεχνητή Νοημοσύνη
- Γνώση
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Περιβάλλον

Νευρωνικά Δίκτυα

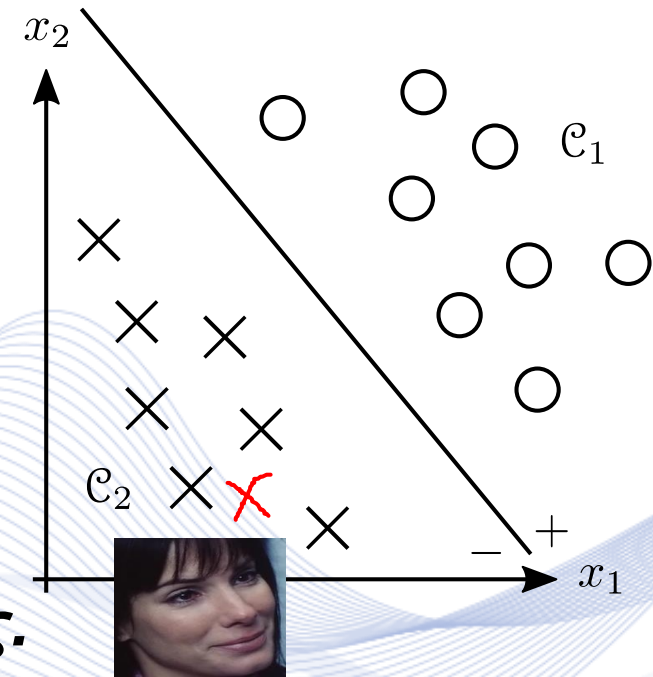
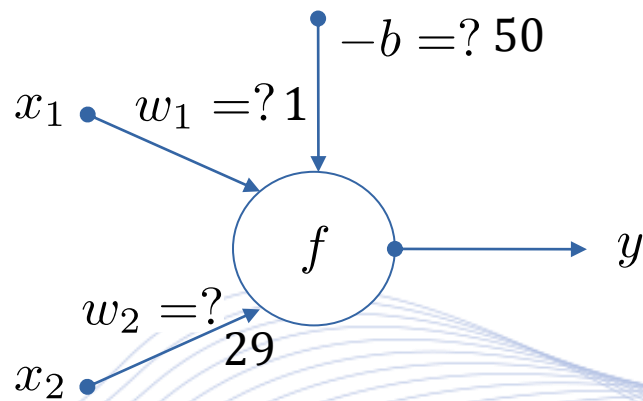
Νευρώνας: βασική υπολογιστική μονάδα του εγκεφάλου.

- Κύρια Μέρη:
  - **Δενδρίτες**
    - Λειτουργούν ως είσοδοι.
  - **Σώμα**
    - Κύριο μέρος του νευρώνα.
  - **Άξονας**
    - Λειτουργεί ως έξοδος του νευρώνα.

Νευρωνικά Δίκτυα

Τεχνητά Νευρωνικά Δίκτυα

2D perceptron για αναγνώριση άνδρα/γυναίκας.

- x_1, x_2 : βάρος, ύψος.

Διαχωριστική γραμμή: $x_1 + 29x_2 - 50 > 0$.

Νευρωνικά Δίκτυα

Οι **τεχνητοί νευρώνες** είναι μαθηματικά μοντέλα εμπνευσμένα από τους βιολογικούς νευρώνες.

- Διάνυσμα εισόδου (δεδομένα μετρήσεων):

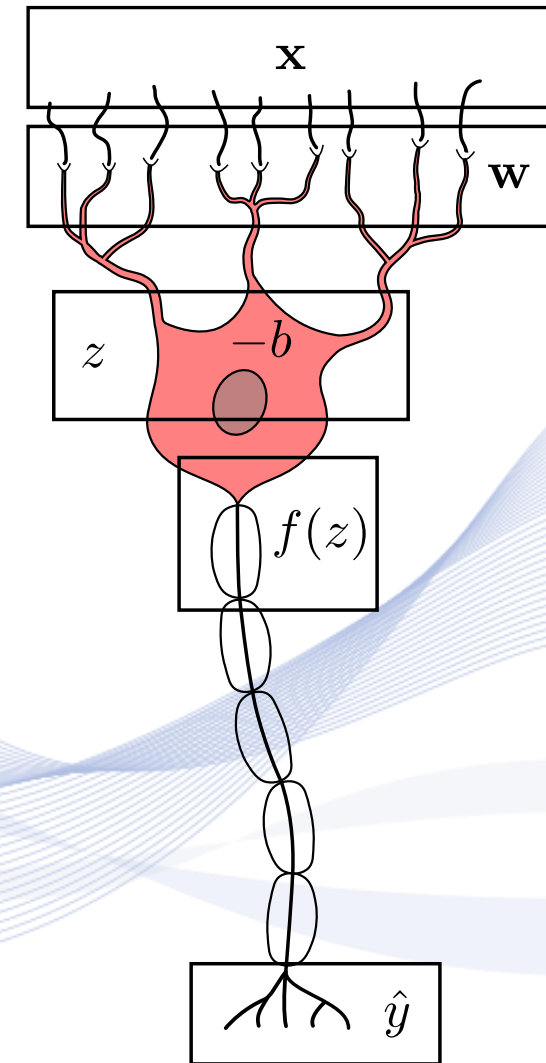
$$\mathbf{x} = [x_1, x_2, \dots, x_n]^T.$$

- Συναπτικά βάρη:

$$\mathbf{w} = [w_1, w_2, \dots, w_n]^T.$$

- **Συναπτική ολοκλήρωση:**

$$z = w_1 x_1 + w_2 x_2 + \dots + w_n x_n > b.$$

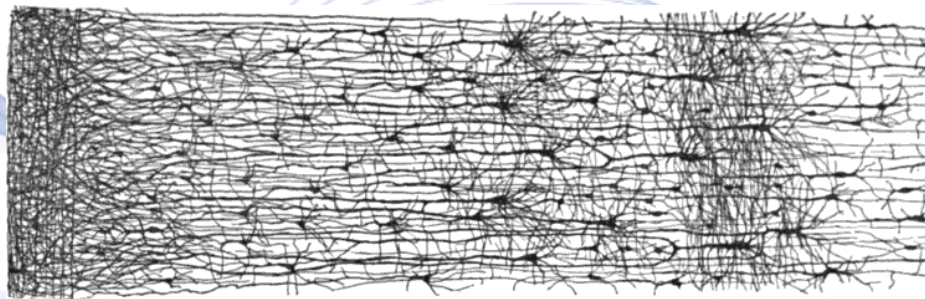

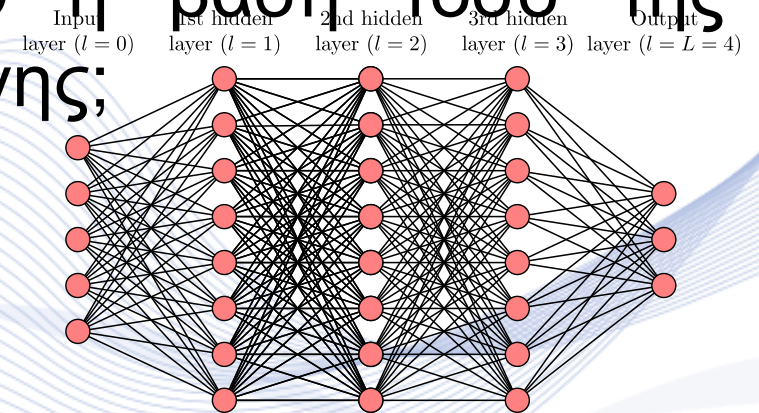
Νευρωνικά Δίκτυα

Τεχνητά και Βιολογικά Νευρωνικά Δίκτυα

- Οι νευρώνες συνδέονται σε **Νευρωνικά Δίκτυα (ΝΔ)**.
- Τα **Βαθειά ΝΔ** έχουν πολλά στρώματα νευρώνων.
- Είναι η **πολυπλοκότητα του δικτύου** η βάση τόσο της βιολογικής όσο και της τεχνητής νοημοσύνης;

Βιολογικό Νευρωνικό Δίκτυο.
(https://en.wikipedia.org/wiki/Cerebral_cortex)

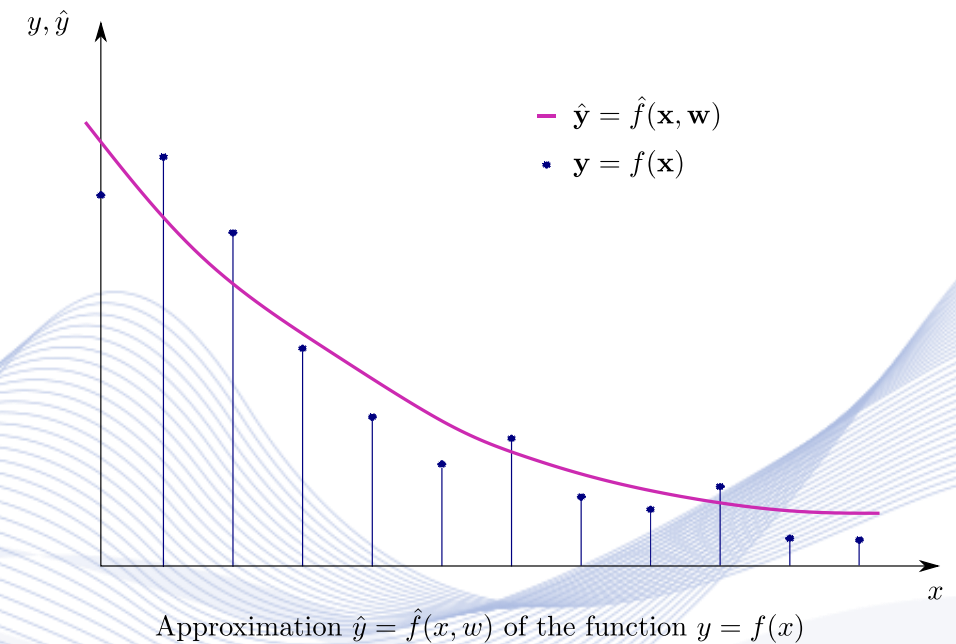
Πολυστρωματικό Τεχνητό Νευρωνικό Δίκτυο.

Νευρωνικά Δίκτυα

Η **παλινδρόμηση** είναι μια προσέγγιση μίας συνάρτησης

$$y = f(t).$$

- t : **είσοδος** (χρόνος).
- $\hat{y}$: **έξοδος** (προσεγγιστικές τιμές συνάρτησης).
- Πολύ χρήσιμη στην **πρόβλεψη χρονοσειρών**.
- **Εφαρμογές**: οικονομικές προβλέψεις, πρόγνωση καιρού.

Νευρωνικά Δίκτυα

Παράδειγμα παλινδρόμησης : ανίχνευση αντικειμένου.

- **Είσοδος:** εικόνα x .
- **Εκπαιδευόμενες παράμετροι:** w .
- **Διάνυσμα εξόδου:** $y = [x_c, y_c, h, w]^T$.
- Η έξοδος περιγράφει το ελάχιστο **περιγραμμένο κουτί** του αντικειμένου (συντεταγμένες του κέντρου του κουτιού, ύψος, πλάτος).

Ανίχνευση αθλητή.

Sculpture Examples

Example image

Input poses

Synthesized

Input poses

Synthesized

Νευρωνικά Δίκτυα

Πλεονεκτήματα

- Πολύ καλή ακρίβεια απόφασης
  - Αρκετές φορές είναι πάνω από τις ανθρώπινες επιδόσεις.
- Μεγάλη γκάμα εφαρμογών.
- **Νέες παραγωγικές (δημιουργικές) τέχνες.**

Μειονεκτήματα

- Πάρα πολλά δεδομένα/ενέργεια για την εκπαίδευσή τους.
- Λειψή εξηγησιμότητα.
- Πιθανή μεροληψία απόφασης.
- Δημιουργία πλαστών δεδομένων/ειδήσεων.

Νευρωνικά Δίκτυα

Τρέχουσα επανάσταση στην Τεχνητή Νοημοσύνη:

- ***Τεχνητή Νοημοσύνη σημαίνει Μηχανική Μάθηση, που σημαίνει Βαθιά Νευρωνικά Δίκτυα.***
- Στασιμότητα της συμβολικής Τεχνητής Νοημοσύνης.
- Νεκρανάσταση του όρου Τεχνητή Νοημοσύνη.

Επιστημονικές προκλήσεις:

- Ανάπτυξη της συμβολικής Τεχνητής Νοημοσύνης.
- ***Συγχώνευση της Μηχανικής Μάθησης και Συμβολικής Τεχνητής Νοημοσύνης.***

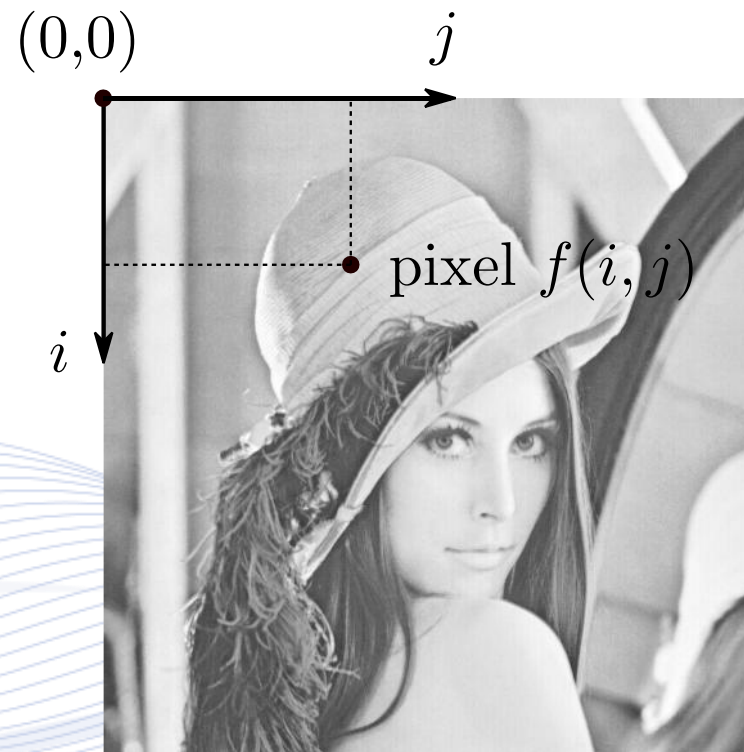
Εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη

- Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη
- Δεδομένα
- Μηχανική Μάθηση
  - Ομαδοποίηση
  - Ταξινόμηση
  - Νευρωνικά Δίκτυα
- **Υπολογιστική Όραση**
- Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας
- Γενεσιακή Τεχνητή Νοημοσύνη
- Γνώση
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Περιβάλλον

Υπολογιστική Όραση

Οι ψηφιακές εικόνες αποτελούνται από **εικονοστοιχεία (pixel)**.

Παράδειγμα: εικόνα με 256×256 pixels.

Υπολογιστική Όραση

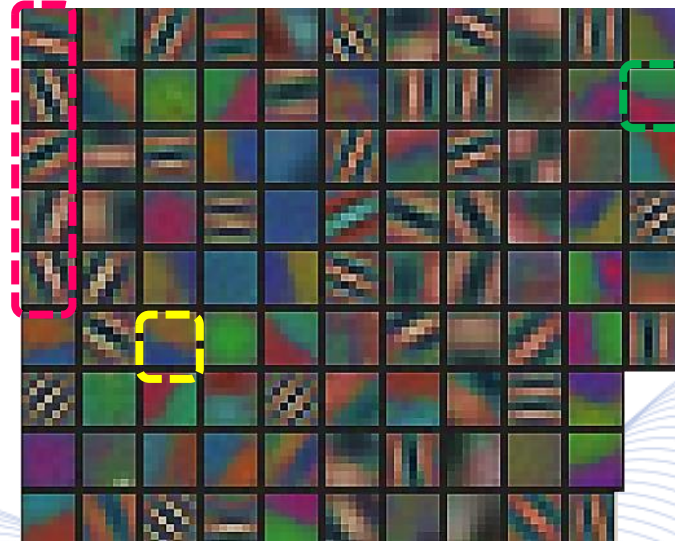

Εικόνα εισόδου.

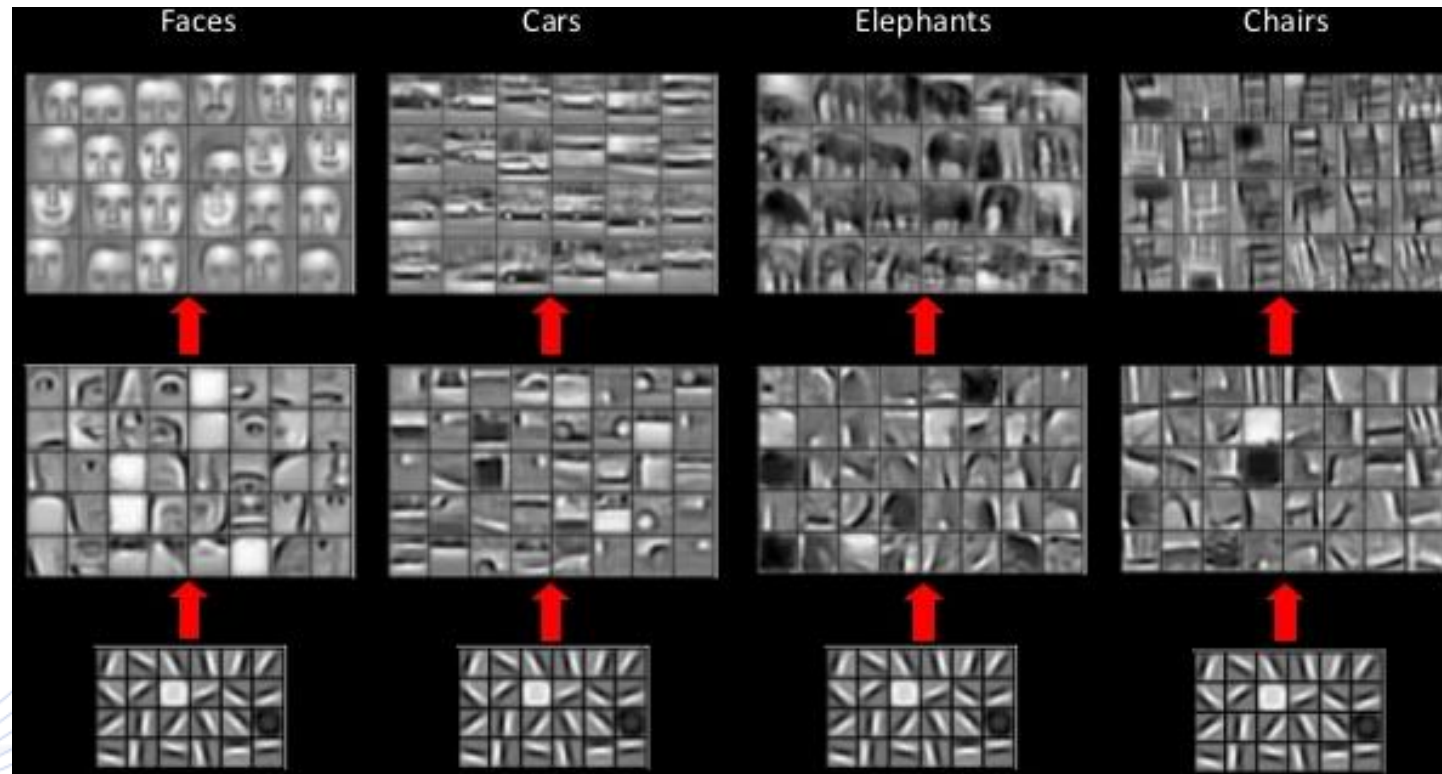
Αποτέλεσμα:
Κατακόρυφες ακμές εικόνας.

Υπολογιστική Όραση

Νευρωνικά χαρακτηριστικά εικόνας.

Υπολογιστική Όραση

Συνελκτικά Νευρωνικά Δίκτυα:

χρήση νευρωνικών χαρακτηριστικών εικόνας για εργασίες μηχανικής μάθησης.

Υπολογιστική Όραση

Ανίχνευση προσώπων.

Υπολογιστική Όραση

Υπολογιστική Όραση

Κατάτμηση εικόνας σε περιοχές.

Εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη

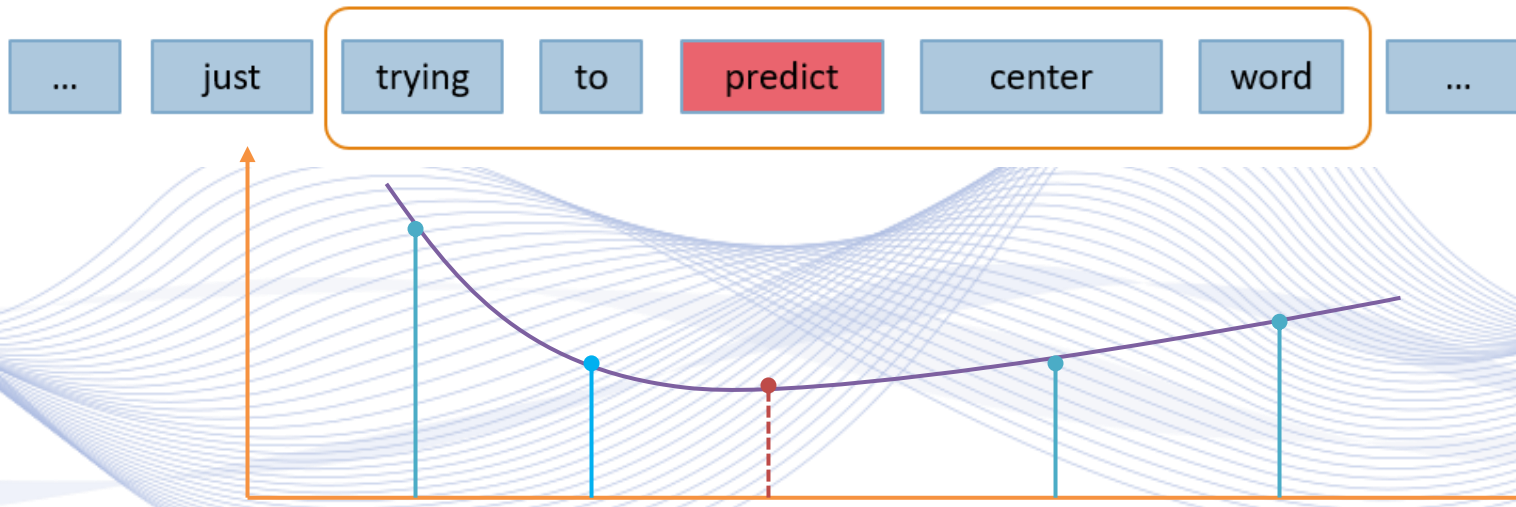

- Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη
- Δεδομένα
- Μηχανική Μάθηση
  - Ομαδοποίηση
  - Ταξινόμηση
  - Νευρωνικά Δίκτυα
- Υπολογιστική Όραση
- **Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας**
- Γενεσιακή Τεχνητή Νοημοσύνη
- Γνώση
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Περιβάλλον

Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας

Μετατροπή λέξεων σε διανύσματα. (Ενσωμάτωση λέξεων).

- Αναπαράσταση λέξεων από αριθμούς (διανύσματα).
- Πρόβλεψη σειράς λέξεων.

Τα διανύσματα που αντιπροσωπεύουν τις λέξεις «to» και «center» μπορούν να παρεμβάλουν καλύτερα το διάνυσμα «predict».

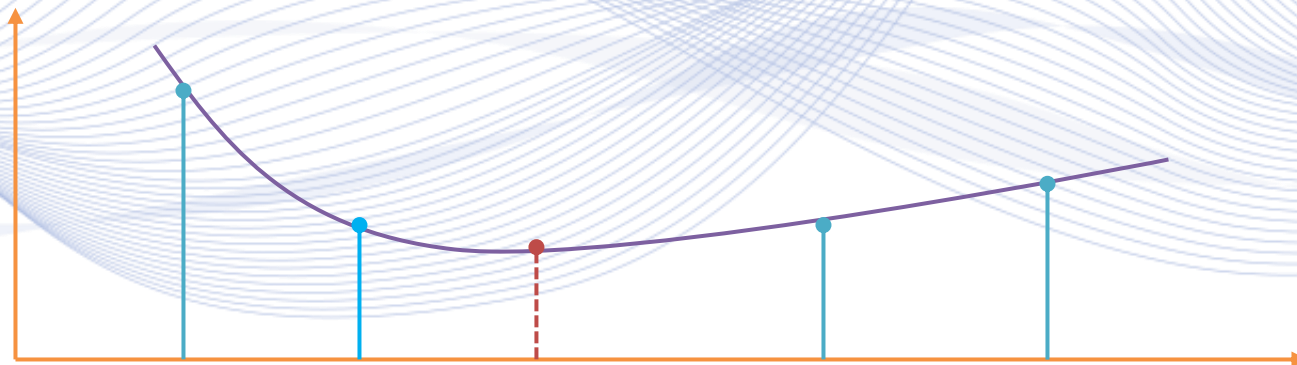

Natural Language Processing

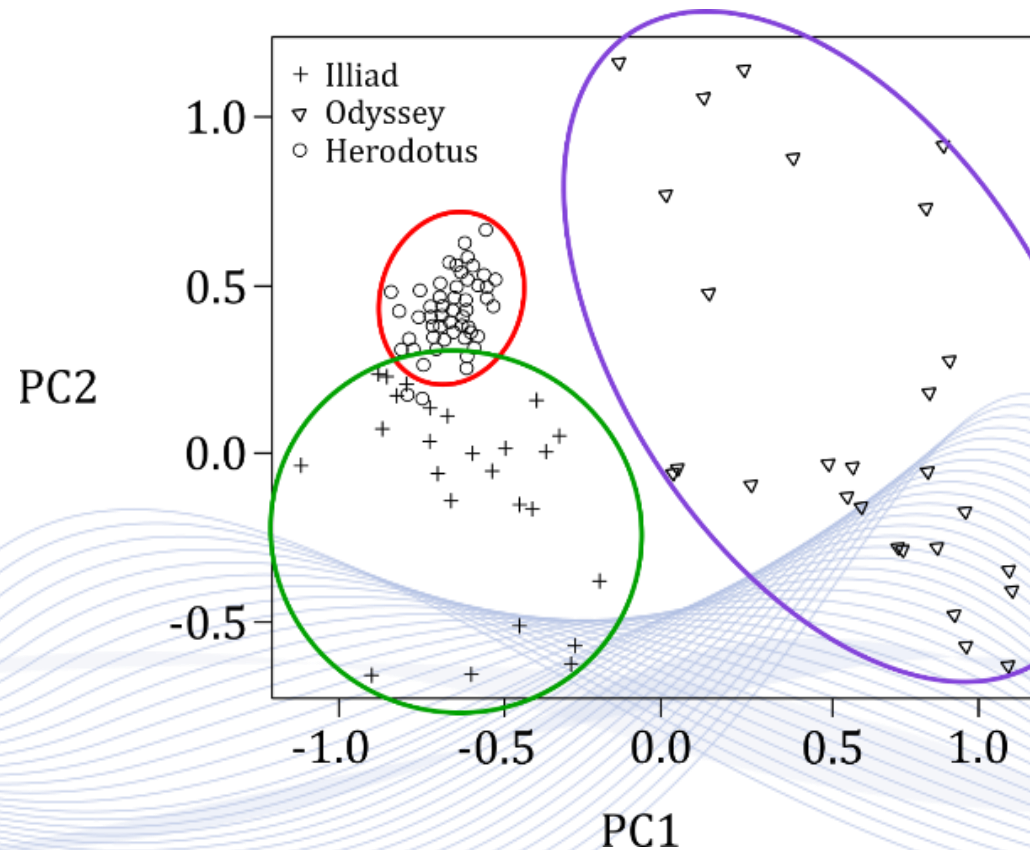

Παραγωγή κειμένου *ChatGPT*

- Ερώτηση: Τι γνωρίζετε για τον Όλυμπο και την Ελλάδα;
- Απάντηση χρησιμοποιώντας πρόβλεψη σειράς λέξεων:
  - Ο Όλυμπος είναι το ψηλότερο βουνό της Ελλάδας.
  - Ο Όλυμπος είναι το ομορφότερο βουνό της Ελλάδας (συναισθηματικό).
  - Ο Όλυμπος είναι ένα τροπικό βουνό της Ελλάδας (παραλογισμός LLM).

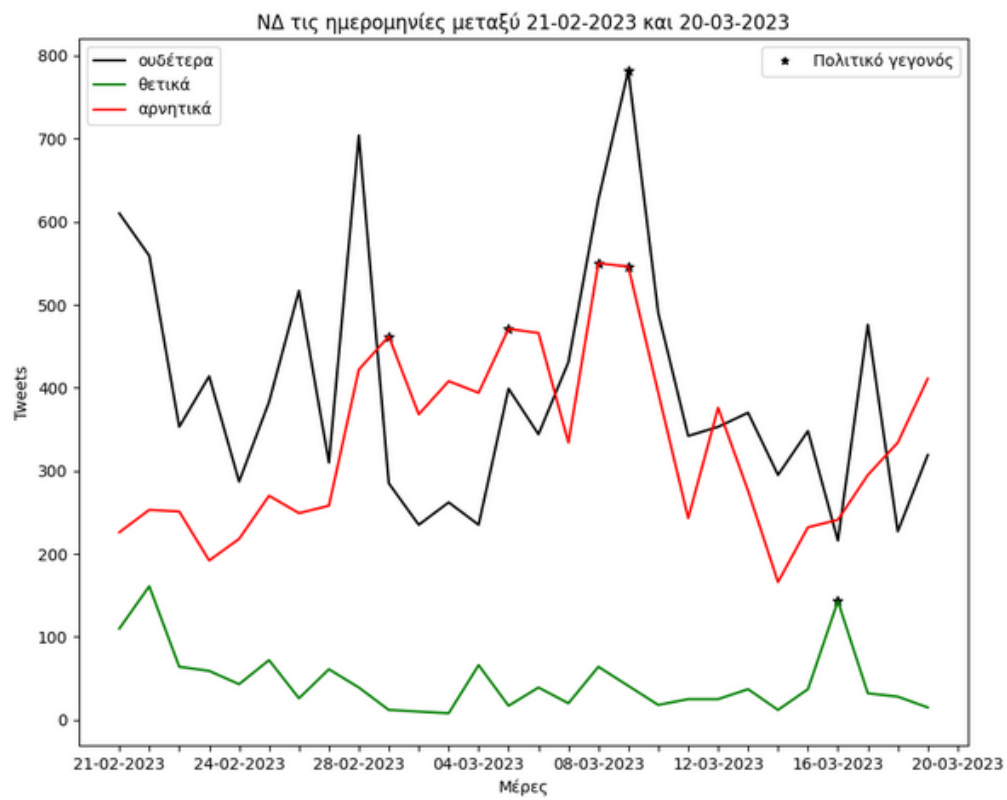
Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας

Αναπαράσταση κειμένων ως διανύσματα:

Ανάλυση κειμένων Ηροδότου και Ομήρου (Ιλιάδα, Οδύσσεια).

Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας

Ανάλυση συναισθήματος πολιτικών Tweets.

Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας

Μεγάλα γλωσσικά μοντέλα

- ChatGPT, GPT-4
- **Μαθηματική μοντελοποίηση γλώσσας** (ενσωμάτωση λέξεων)
- Παραγωγή στρωτού κειμένου
- Δεν σχεδιάστηκαν να κάνουν συλλογισμούς.
- Πολύ καλές προγραμματιστικές δεξιότητες.
- Ορισμένες μαθηματικές δεξιότητες.
- Ερώτημα: **ποια είναι η βέλτιστη χρήση τους στην εκπαίδευση;**

Εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη

- Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη
- Δεδομένα
- Μηχανική Μάθηση
  - Ομαδοποίηση
  - Ταξινόμηση
  - Νευρωνικά Δίκτυα
- Υπολογιστική Όραση
- Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας
- **Γενεσιακή Τεχνητή Νοημοσύνη**
- Γνώση
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Περιβάλλον

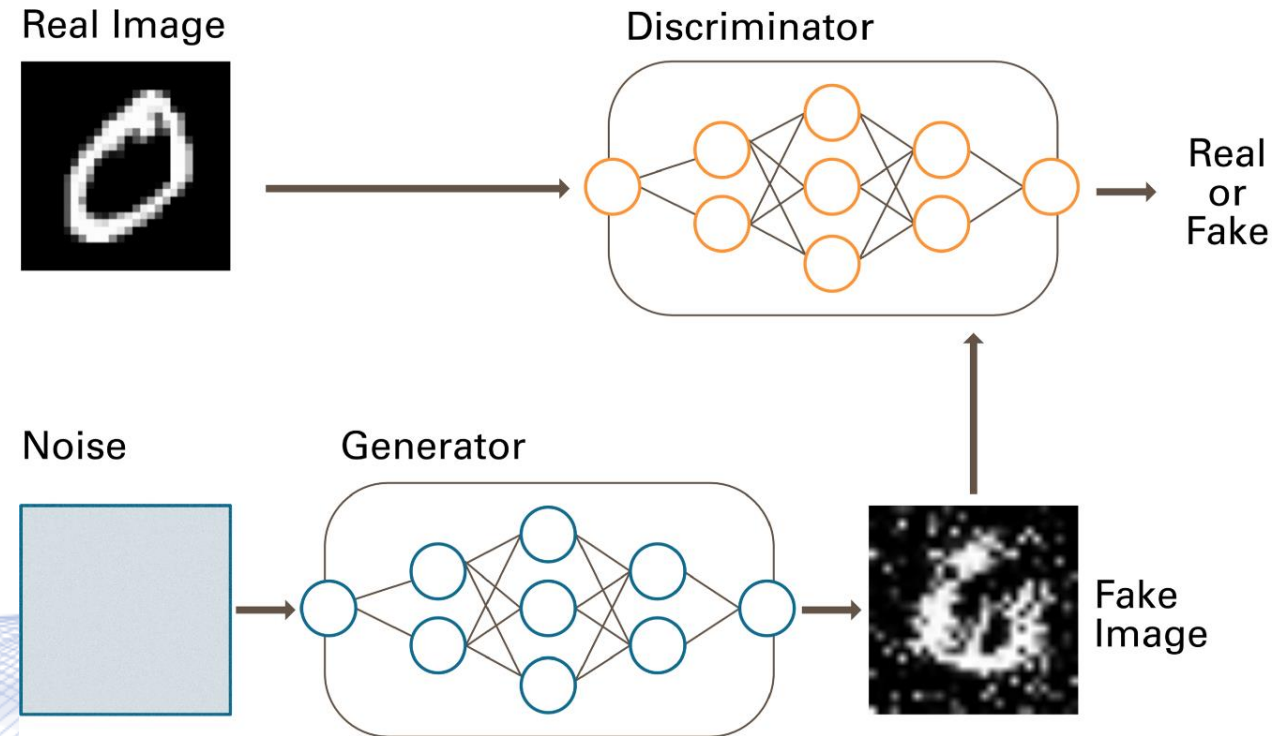
Γενεσιακή Τεχνητή Νοημοσύνη

Η **Γενεσιακή ΤΝ** δημιουργεί συνθετικά δεδομένα, πχ εικόνες, βίντεο.

- Μπορεί να δημιουργήσει εντελώς **ψεύτικα δεδομένα**.

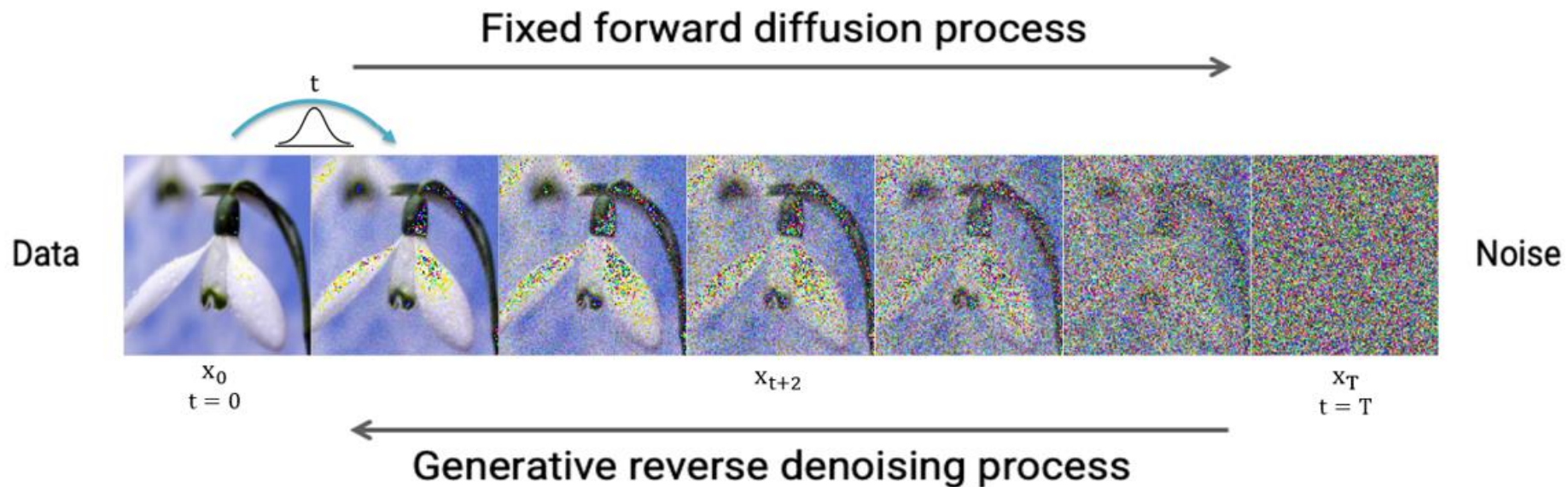
Γεννησιακά Αντιπαλικά Δίκτυα:

- Η **γεννήτρια** δημιουργεί μια εικόνα.
- Το **δίκτυο διάκρισης** αποφασίζει:
  - Αληθινή ή ψεύτικη;

Γενεσιακή Τεχνητή Νοημοσύνη

Τα **Μοντέλα Διάχυσης** μετατρέπουν σταδικά τα δεδομένα (π.χ., εικόνα) σε θόρυβο και μετά αναστρέφουν την διαδικασία για να κάνουν συνθετικά δεδομένα.

Μοντέλο Διάχυσης.

Εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη

- Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη
- Δεδομένα
- Μηχανική Μάθηση
  - Ομαδοποίηση
  - Ταξινόμηση
  - Νευρωνικά Δίκτυα
- Υπολογιστική Όραση
- Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας
- Γενεσιακή Τεχνητή Νοημοσύνη
- **Γνώση**
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Περιβάλλον

Γνώση

Πληροφορίες

- Διαβόητα ασαφείς ορισμοί
- Ο ορισμός μου: **Οι πληροφορίες είναι το αποτέλεσμα της χειροκίνητης ή αυτόματης ανάλυσης δεδομένων.**

Ταξινομία: Δεδομένα → Πληροφορία → Γνώση.

Μηχανική Μάθηση/πρόβλεψη παράγει **πληροφορία**.
(και με την μορφή μεταδεδομένων)

- **Θεωρία πληροφοριών/εντροπία: bits (ακόμη μια φορά)!**

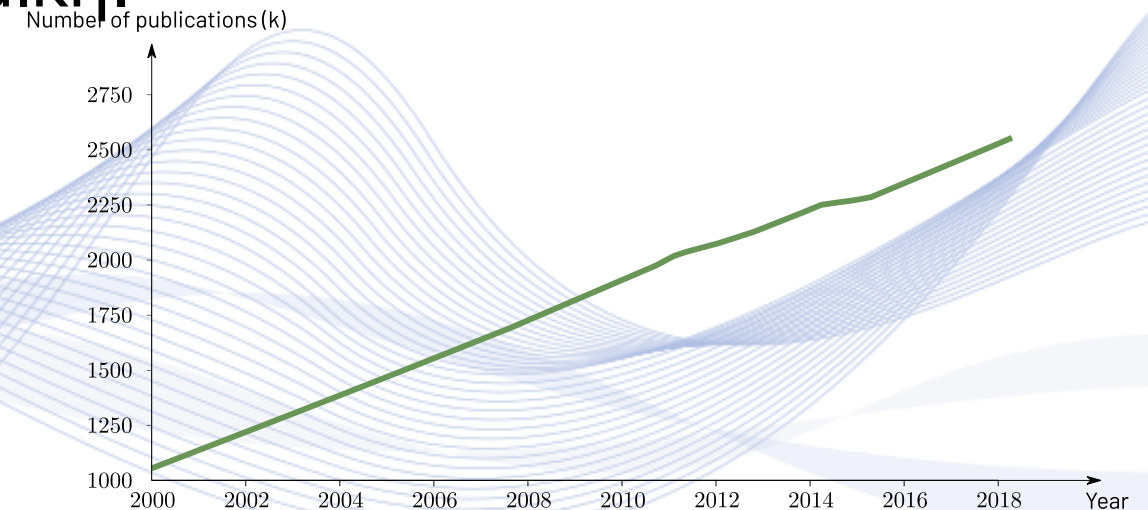

Γνώση

Η γνώση είναι πρωτίστως προϊόν σκέψης (συλλογιστικής).

- Είναι η γνώση πεπερασμένη;
- **Μπορούμε να μετρήσουμε τη γνώση;**
- Η αύξηση της γνώσης είναι γραμμική.

- **Εγκυκλοπαίδειες**
- **Ερευνητικές δημοσιεύσεις.**

Παγκόσμια αύξηση ερευνητικών δημοσιεύσεων.

Γνώση

Κοινωνία Δεδομένων/Πληροφοριών:

- Εκθετική αύξηση δεδομένων.
- Αυτοματοποίηση απόκτησης δεδομένων.
- ***Αυτοματοποίηση εξαγωγής πληροφοριών μέσω Μηχανικής Μάθησης.***

Βιωσιμότητα;

- Περισσότεροι αισθητήρες, περισσότεροι επεξεργαστές, νόμος του Moore.
- ***Ενεργοβόρα εξαγωγή δεδομένων και πληροφοριών.***

Γνώση

Κοινωνία της γνώσης:

- ***Η παραγωγή και μετάδοση γνώσης εξακολουθούν να γίνονται ‘χειροκίνητα’.***
- Ανάγκη για εκθετική ανάπτυξη της γνώσης;
- ***Κίνδυνος μη ανταπόκρισης της ανθρωπότητας στην ανάπτυξη και μετάδοση γνώσης.***
- Προηγούμενη καταστροφική αποτυχία στην μετάδοση της γνώσης:
  - *Αρχή του Μεσαίωνα (6^{ος}-8^{ος} αιώνας μΧ).*

Γνώση

Βιωσιμότητα της Κοινωνίας της Γνώσης:

- Περιορισμοί στην ικανότητα του εγκεφάλου.
- Λύση: **νοημοσύνη κοινωνίας.**
- Παράδειγμα: συλλογική μνήμη.
- Βελτίωση στην μετάδοση της γνώσης μέσω της **εκπαίδευσης:**
  - Νέος τρόπος εκπαίδευσης, με έμφαση στην **κριτική, αφαιρετική, και δημιουργική σκέψη.**
  - **Μόρφωση:** διαμόρφωση ενημερωμένων πολιτών.
  - **Παγκόσμια εκπαίδευση:** μείωση των κοινωνικών και γεωγραφικών κωλυμάτων στην εκπαίδευση.
- **Ενοποιημένες θεωρίες μηχανικής και ανθρώπινης μάθησης;**

Εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη

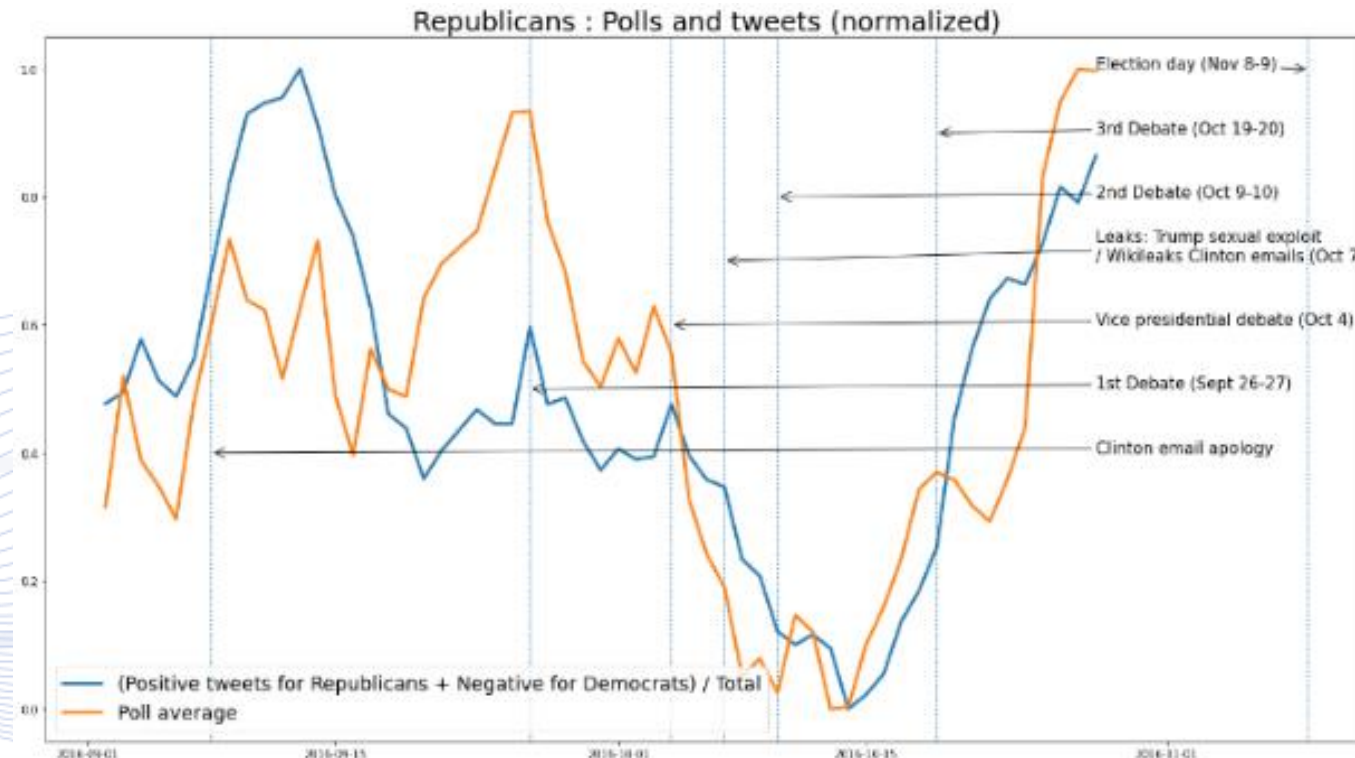

- Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη
- Δεδομένα
- Μηχανική Μάθηση
  - Ομαδοποίηση
  - Ταξινόμηση
  - Νευρωνικά Δίκτυα
- Υπολογιστική Όραση
- Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας
- Γενεσιακή Τεχνητή Νοημοσύνη
- Γνώση
- **Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία**
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Περιβάλλον

Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία

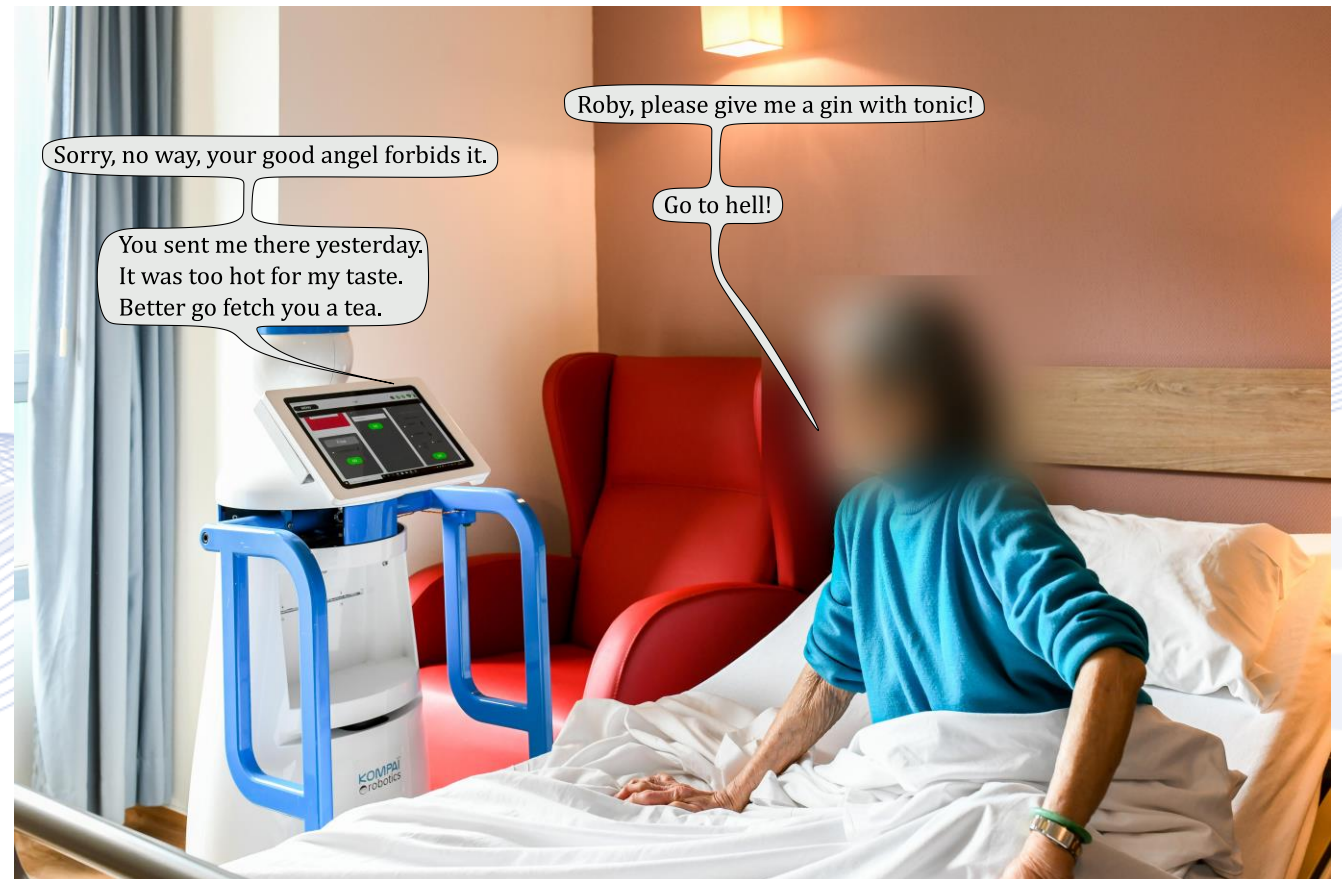
Τεχνητή Νοημοσύνη και Πολιτική: παρατηρώντας την κοινωνία.

- Είναι περιττές οι δημοσκοπήσεις;

Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία

- Τα ευφυή συστήματα μπορεί να είναι πολύ χρήσιμα.

Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία

- **Πρέπει να είμαστε τεχνοφοβικοί;**
- **Όχι, αν κατανοούμε καλά το παρόν.**
- **Μελλοντολογία**
- **Επιτυχείς προβλέψεις (βιβλίο *AI Science and Society*, 2022).**
  - Αποτυχία του Metaverse.
  - Αποτυχία των NFTs.
- **Πρόβλεψη των Μεγάλων Γλωσσικών Μοντέλων???**

Εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη

- Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη
- Δεδομένα
- Μηχανική Μάθηση
  - Ομαδοποίηση
  - Ταξινόμηση
  - Νευρωνικά Δίκτυα
- Υπολογιστική Όραση
- Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας
- Γενεσιακή Τεχνητή Νοημοσύνη
- Γνώση
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία
- **Τεχνητή Νοημοσύνη και Περιβάλλον**

Εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη

- Τι είναι η Τεχνητή Νοημοσύνη;
- Συμβολική Τεχνητή Νοημοσύνη
- Δεδομένα
- Μηχανική Μάθηση
  - Ομαδοποίηση
  - Ταξινόμηση
  - Νευρωνικά Δίκτυα
- Υπολογιστική Όραση
- Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας
- Γνώση
- Τεχνητή Νοημοσύνη και Κοινωνία
- **Τεχνητή Νοημοσύνη και Περιβάλλον**

ΤΝ, Ζωή και Περιβάλλον

Νόμος της πολυπλοκότητας

- Είναι η **πολυπλοκότητα της ύλης** η βάση της ζωής και της νοημοσύνης;

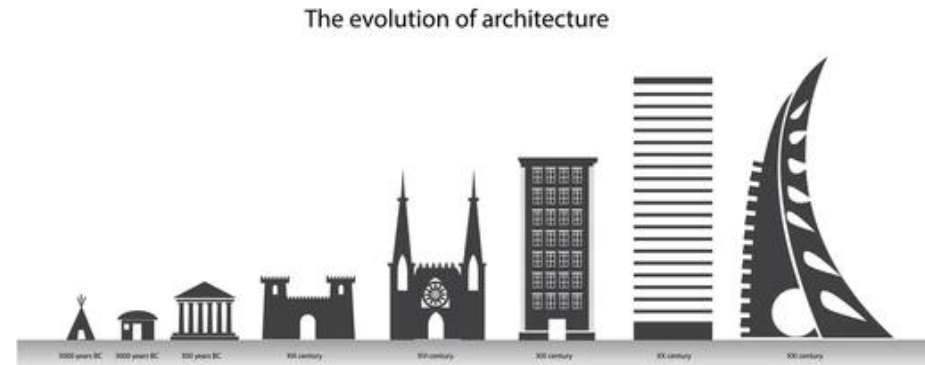
Άτομα > νουκλεοτίδια > DNA - RNA – πρωτεΐνες > κυτταρικές δομές
 > κύτταρα (ή νευρώνες) > οργανισμοί >
 πολυκύτταροι οργανισμοί > αποικίες, σμήνη, δίκτυα.

- **Μπορούμε να φανταστούμε άλλες σύνθετες μορφές ύλης;**

ΤΝ, Ζωή και Περιβάλλον

- Γιατί η **πολυπλοκότητα της ζωντανής ύλης** αυξάνεται εσασεί;
- Παρατηρούμε το ίδιο και στις ανθρωπογενείς κατασκευές;
  - Έξυπνα κτίρια, περίπλοκες κοινωνικές διαδικασίες, έξυπνες μηχανές;

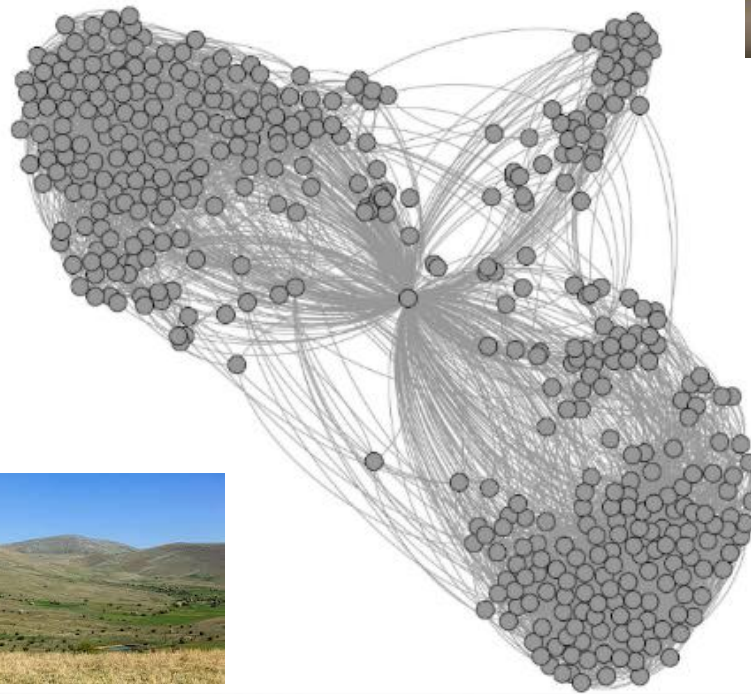

shutterstock.com · 280451036

- Μεταβαίνουμε από τη **ζωή μέσω εξέλιξης** στη **ζωή μέσω σχεδίασης**;
- **Υπάρχει όριο στις προόδους της τεχνητής νοημοσύνης;**

ΤΝ, Ζωή και Περιβάλλον

- Δεν υπάρχει ζωή/νοημοσύνη χωρίς **πολυπλοκότητα της ύλης**.
- **Ζωή σημαίνει αλληλεπίδραση.**

Κανένα λουλούδι δεν φυτρώνει μόνο του. Ούτε είναι ίδιο με τα διπλανά του.

Βιβλιογραφία

- [1] I. Pitas, “Artificial Intelligence Science and Society Part A: Introduction to AI Science and Information Technology“, Amazon/Kindle Direct Publishing, 2022,
https://www.amazon.com/dp/9609156460?ref_=pe_3052080_397514860
- [2] I. Pitas, “Artificial Intelligence Science and Society Part B: AI Science, Mind and Humans“, Amazon/Kindle Direct Publishing, 2022,
https://www.amazon.com/dp/9609156479?ref_=pe_3052080_397514860
- [3] I. Pitas, “Artificial Intelligence Science and Society Part C: AI Science and Society“, Amazon/Kindle Direct Publishing, 2022,
https://www.amazon.com/dp/9609156487?ref_=pe_3052080_397514860
- [4] I. Pitas, “Artificial Intelligence Science and Society Part D: AI Science and the Environment“, Amazon/Kindle Direct Publishing, 2022,
https://www.amazon.com/dp/9609156495?ref_=pe_3052080_397514860

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Παραφράζοντας τον Ρήγα Φεραίο:

Όποιος συλλογάται ελεύθερα και με γνώση,
συλλογάται καλά.

Περισσότερο υλικό/διαλέξεις:
<http://icarus.csd.auth.gr/cvml-web-lecture-series/>

Επικοινωνία: Καθηγητής Ιωάννης Πήτας
pitass@csd.auth.gr